

- Q.3** Attempt any **TWO** of the following: (12)
- a) Describe the different types of bank customers.
 - b) Explain general utility functions of bank.
 - c) Define 'Bank' and state the evolution of banking in India.

- Q.4** Explain the procedure for opening and operating of deposit account. (12)

OR

Define 'Remittance' and explain different methods of remittance.

- Q.5** Write short notes on any **THREE** of the following: (12)
- a) Gift Cheque
 - b) NABARD
 - c) Unit Banking
 - d) Electronic Fund Transfer
 - e) Recurring Deposit

* * * *

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
- २) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ अ) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्यायाची निवड करून विधाने पुन्हा लिहा. (०६)
- १) वयाची ---- वर्षे पूर्ण न केलेल्यास बँक व्यवसायात अज्ञान समजले जाते.
अ) १६ ब) २० क) २१ ड) २५
 - २) बँक व्यवसायी धनादेशास ---- असेही संबोधले जाते.
अ) मेल ऑर्डर ब) पे ऑर्डर क) डिमांड ड्राफ्ट ड) ओव्हरड्राफ्ट
 - ३) खालीलपैकी ---- हा ठेवीचा प्रकार नाही.
अ) चालू ठेव ब) रेपो ठेव क) समय ठेव ड) बचत ठेव
 - ४) 'नाबार्ड'ची स्थापना ---- साली झाली.
अ) २००५ ब) १९९० क) १९८२ ड) १९३५
 - ५) 'नो युवर कस्टमर'मध्ये ---- बाबतच्या माहितीचा समावेश होतो.
अ) वार्षिक उत्पन्न ब) नामनिर्देशन क) पे-इन-स्लिप ड) डिपॉझिट स्लिप
 - ६) ---- ही कृषी क्षेत्रासाठीची शिखर संस्था आहे.
अ) आयडीबीआय ब) एनएचबी क) आरबीआय ड) नाबार्ड
- ब) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (०६)
- १) 'क्रेडिट कार्ड' कशास म्हणतात ?
 - २) 'सेफ्टी लॉकर सुविधा' म्हणजे काय ?
 - ३) 'नामनिर्देशन' या संज्ञेची व्याख्या द्या.
 - ४) बँक व्यवसायात 'अशिक्षित व्यक्ती' कोणास म्हणतात ?
 - ५) 'मेल ट्रान्स्फर'चा अर्थ सांगा.
 - ६) 'संयुक्त खाते' कशास म्हणतात ?
- प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा. (१२)
- अ) पैशाची प्राथमिक कार्ये वर्णन करा.
 - ब) सहकारी बँकेची संकल्पना तपशीलवार सांगा.
 - क) बँकेची व्युत्पत्ती यावर टीपण लिहा.
 - ड) मुदत ठेवीची संकल्पना विशद करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१२)
- अ) बँक ग्राहकांचे विविध प्रकार वर्णन करा.
 - ब) बँकेची सामान्य उपयोगिता कार्ये स्पष्ट करा.
 - क) 'बँके'ची व्याख्या देऊन भारतातील बँकेची उत्क्रांती सांगा.
- प्र.४ बँकेमध्ये ठेव खाते उघडण्याची आणि त्यामध्ये व्यवहार करण्याची कार्यपध्दती स्पष्ट करा. (१२)
- किंवा**
- 'वित्तप्रेषण'ची व्याख्या देऊन त्याचे विविध प्रकार विशद करा.
- प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर टीपा लिहा. (१२)
- अ) बक्षीस धनादेश
 - ब) नाबार्ड
 - क) युनिट बँकिंग
 - ड) इलेक्ट्रॉनिक निधी हस्तांतरण
 - इ) आवर्ती ठेव